

Кудрявцева О. В.

Дніпропетровський радіоприладобудівний коледж, бібліотека

УДК 027.7:025.5

ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР БІБЛІОТЕКИ КОЛЕДЖУ

У статті розглядається представництво бібліотек коледжу у Всесвітній мережі. З досвіду роботи бібліотеки ДРПБК. Обґрунтовано необхідність відмови від застарілих професійних стереотипів, вибудовувати нові моделі взаємин з користувачами.

Ключові слова: бібліотечний простір, бібліотека коледжу, бібліотека ДРПБК, веб-сайт, соціальні мережі, структура, наповнення. сучасна бібліотека, медіапростір, інтелектуалізація бібліотечної професії, інноваційні форми роботи.

Більшість бібліотек вищих навчальних закладів представлена в Інтернеті за допомогою різноманітних каналів поширення інформації – це і сайти, і блоги, і сторінки у соціальних мережах тощо. Гарний PR сприяє розвитку співпраці з організаціями, створює хорошу репутацію в очах громади, підвищує цінність бібліотеки для користувачів. А це, в свою чергу, запорука розвитку бібліотеки, бо активна бібліотека, яка розвивається та має попит серед користувачів, буде завжди мати прихильників, відповідно зменшується ризик звільнення працівників чи зменшення площі бібліотеки [5]. На жаль, присутність бібліотек коледжів в просторі інтернету не є достатньою. Однією з причин, можливо, являється те, що в річних звітах більшість бібліотек коледжів не надають дані про сайт бібліотеки: наявність, доступ на сайті до ЕК, ЕБ, віртуальної довідки та інше, так як це роблять бібліотеки ВНЗ 3-4 рівня акредитації.

Бібліотека Дніпропетровського радіоприладобудівного коледжу (ДРПБК) пропонує широкий спектр послуг на підтримку освіти і виховній роботі. Бібліотека прагне просувати цінності і важливість високоякісних бібліотечних і інформаційних послуг, які сприяють соціальному, культурному та економічному росту користувачів. Вкладаючи свій досвід і ресурси, ми покращуємо рівний доступ до друкованої та електронної інформації, а також ресурсів культурної спадщини для навчання, творчості і інновації.

Новий етап в інформаційному обслуговуванні пов'язаний з перенесенням взаємодії користувачів і бібліотеки в простір віртуальних комунікацій. «Великого соціального значення набула освіта та інформаційна безпека особи; інформація та знання стали

ключовими факторами виробництва, а сфера інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) - важливим інструментом, який надає державам шанс не опинитися на узбіччі соціального прогресу» [6].

МЕТА представництва бібліотеки ДРПБК в інтернеті:

✓ **завоювати любов і відданість читацької аудиторії** саме до бібліотеки, тобто підвищити лояльність користувачів. Формування лояльної аудиторії відбувається за рахунок того, що бібліотека стає ближче до студентів та викладачів, виступає для них **порадником, помічником, цікавим співрозмовником.**

ЗАВДАННЯ представництва бібліотеки ДРПБК в інтернеті :

- ✓ популяризація бібліотеки та її послуг;
- ✓ підвищення пізнаваності бібліотеки, послуги чи особистості;
- ✓ інформування про заходи в бібліотеці;
- ✓ формування позитивного іміджу бібліотеки, бути в тренді, бути сучасними;
- ✓ збільшення числа читачів, які приходять в бібліотеку;
- ✓ підвищення відвідування сайту бібліотеки;
- ✓ ознайомлення з навчальними ресурсами вільного доступу, безкоштовними електронними бібліотеками;
- ✓ навчання молоді медіаграмотності, методам наукового пошуку та дослідницької роботи;
- ✓ знайомство з найкращими он-лайн курсами вишів світу, навчальними програмами та грантами.

Чого ж очікують користувачі від бібліотеки? «Користувачі сьогодні очікують від книгозбірні можливості працювати з необхідними матеріалами вдома чи на роботі, не відвідуючи бібліотеку; отримувати консультації чи інформаційний супровід із боку бібліотеки; замовляти, дешево і швидко отримувати на робочий стіл документи тощо» [7].

Все більше користувачів вважають, що головне в бібліотеці «безкоштовна інформація, віддалений доступ із мобільних телефонів та планшетів, доступ до ресурсів 24 години 7 днів на тиждень, доступ до повного тексту документа в один «клік», швидкий пошук за ключовими словами, як у Google» [1]. Бібліотека ДРПБК сьогодні є інформаційно-освітнім і соціокультурним центром коледжу і прагне задовольнити вимоги користувача та знайти баланс з власними завданнями.

Веб-сайт бібліотеки ДРПБК (<http://drpsklibr.at.ua/>) надає відомості про бібліотечні послуги і забезпечує доступ до електронних ресурсів. Сайт – головний засіб

позиціонування бібліотеки. До меню сайту входять такі сторінки як: [Головна сторінка](#) (новини бібліотеки, заходи, проекти, віртуальні виставки та інше), [Дніпропетровський радіоприладобудівний коледж](#) (перехід на сайт ДРПБК), [Коротко про бібліотеку](#), [Віртуальні виставки](#), [Електронна бібліотека](#), [Електронний каталог](#) (у АБІС ІРБІС 64 представлені у вільному доступі бази даних газетних статей, публікацій в журналах, книг), [На допомогу навчально-виховному процесу](#) (публікації до виховних годин та педрад), [Творчість коледжан](#), [Фотоальбоми](#), [Гостьова книга](#), [Зворотній зв'язок](#), [Джерела наукової інформації](#), [Замовлення навчальної літератури](#), [Лекції кращих університетів](#) світу, [ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ 1 КУРСУ](#) (повнотекстові електронні документи, підручники для 10-11 класів, які зберігаються на сервері коледжу).

Працівниками бібліотеки ведеться постійне оновлення контенту на web-сайті (сканування матеріалів, підготовка зображень, пошук інформації в Інтернеті, публікація статей, віртуальні виставки, репортажі з масових заходів, підготовка списків нових надходжень та ін., додавання текстів підручників в розділ [Електронна бібліотека](#) поки що припинено, з огляду на авторське право). В умовах електронного середовища сайт давно вже став не тільки інформаційно-програмним продуктом задля інформування ділових партнерів, професійної спільноти чи читачів, а й інструментом підвищення привабливості бібліотеки та чи не найголовнішим маркетинговим засобом її позиціонування та просування послуг [5].

Аналіз сайту бібліотеки ДРПБК показує, що з моменту створення сайту, з 21 жовтня 2009 року по 21 жовтня 2016 року:

- Число віртуальних відвідувань 478 265;
- Розміщено публікацій 1 029;
- Кількість скачувань навчальних матеріалів 33 980

На жаль, колеги не завжди усвідомлюють, що «доглянутий» сайт бібліотеки, який регулярно оновлюється, сайт з глибоким контекстом і сучасним дизайном не просто підвищує інформаційну ємність та забезпечує рекламу конкретних подій, але формує просторово-часовий континуум культури, чітко визначаючи місце в ньому бібліотеки, адекватно створюючи її позитивний образ [3].

Завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям відбувається розмивання, стирання кордонів фізичного і віртуального простору бібліотеки, і ця обставина зумовлює зміну і інших значущих просторово-часових характеристик. Для цього досить, наприклад, підключити бібліотеку до тих чи інших електронних баз даних або винести масові заходи

за стіни бібліотеки: в парки, торговельні центри тощо. Не кажучи вже про створення сайтів, блогів, аккаунтів бібліотеки в соціальних мережах [3].

Бібліотека ДРПБК намагається поєднати посиланнями один на одного усі канали, соціальні медіа та мережі, задіяні у висвітленні її діяльності, так, щоб вони вели користувача до бібліотечного сайту як головного засобу позиціонування бібліотеки.

Сторінка бібліотеки на Фейсбук: DRPBK College Library. Бібліотека ДРПБК. <https://www.facebook.com/drpbklibr/> поширює різні види контенту: анонси, фото звіти масових заходів, огляди літератури, віртуальні виставки, аналітичні або рекламні матеріали і таке інше. Це чудовий майданчик для спілкування бібліотекарів та викладачів, місце індивідуального інформування за темами для наших керівників та відділу кадрів.

Група в соціальній мережі «ВКонтакте»: Радиоприборостроительный колледж. Библиотека <https://vk.com/club74558160> розрахована на налагодження прямого зв'язку зі студентами, виконання онлайн запитів. Рекламує роботу бібліотеки, розміщує фотоальбоми заходів, відео різноманітних проектів та мистецьких акцій, розміщує посилання на аудіокниги та аудіоспектаклі, он-лайн лекції за спеціальностями коледжу та нові номери спеціальних журналів.

Блог бібліотеки ДРПБК <https://librarydrpbk.wordpress.com/> інформує про віртуальні інформаційні продукти: презентації; віртуальні виставки та полиці; віртуальні екскурсії, тури та панорами; буктрейлери; знайомить з навчальними ресурсами вільного доступу; безкоштовними електронними бібліотеками, планується як майданчик для навчання молоді медіаграмотності, методам наукового пошуку та дослідницької роботи.

Все залежить від людини або колективу, який працює з представництвом бібліотеки в Інтернеті. Як і при реальному обслуговуванні, має значення професіоналізм і комунікабельність співробітника. Як вважає С. Матліна, новий образ простору бібліотеки асоціюється з відходом від традиційного «занудства» – однієї з рис нашого професійного менталітету.

Виникає гостра необхідність змінювати стереотипи свідомості бібліотекарів та негативне сприйняття бібліотеки її користувачем. Ця вимога – одна з неодмінних умов поступального розвитку бібліотечного простору як в найближчому майбутньому, так і в перспективі [3].

Новим бібліотекарям необхідні такі технічні навички, як уміння розбиратися в соціальних медіа, працювати з хмарними сховищами, організовувати бібліотечний простір, працювати з даними і не забувати, що користувачі все ще потребують особистого

спілкування. Вважається, що потрібна окрема людина, яка б займалася тільки соціальними мережами і частково сайтом. Працівники невеликих колективів бібліотек коледжів завжди були універсалами, але при роботі у віртуальному просторі вони вимушені вчитися новим навичкам стратега, координатора, контент-менеджера, ком'юніті-менеджера, аналітика, тощо. У бібліотеках коледжів робота з сайтом, соціальними мережами і блогами тримається на ентузіазмі окремих бібліотекарів.

Бібліотекарям важливо усвідомити, що поширення інформації через інтернет-медіа як сучасного різновиду PR – це також можливість збільшити цифрові показники у статистичному звіті бібліотеки. На цей час, коли фактичне відвідування та книговидача стрімко зменшується, треба максимально використовувати можливість збільшення користування електронними інформаційними ресурсами бібліотеки [5]. За рахунок авторитету співробітників, які ведуть аккаунти і виконують запити користувачів, зростає авторитет бібліотеки. Бібліотека, яка працює в соціальних медіа, відкрита всім, її діяльність прозора для потенційних і реальних партнерів і читачів, керівництва ВНЗ, і це також працює на авторитет підрозділу.

Потрібно також брати до уваги, що організація віртуального простору бібліотеки обов'язково повинна бути скоординована із загальною стратегією навчального закладу, в якому вона знаходиться. Це передбачає розробку концепції, визначення місії, стратегії розвитку з позицій освітнього середовища коледжу, в якому бібліотека грає важливу роль.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горецкая, Т. Комплексная система поиска научной литературы EBSCO Discoveri Service [Електронний ресурс] : презентація на III Міжнар. наук.-практ. конф. «Наукова комунікація в цифрову епоху» / Тереза Горецька. – Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/4083> (дата звернення: 20.11.16). – Назва з екрана.
2. Матлина, С. Г. Библиотечное пространство: основные принципы и характеристики (Социокультурные аспекты). Часть первая [Електронний ресурс] / С. Г. Матлина // Научные и технические библиотеки. – 2016. – № 6. – С. 83–97. – Режим доступу: http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2016/7/NTB7_2016_%D0%905_5.pdf (дата звернення: 10.11.16). – Назва з екрана.
3. Матлина, С. Г. Библиотечное пространство: основные принципы и характеристики. (Социокультурные аспекты). Часть вторая [Електронний ресурс] / С. Г. Матлина //

- Научные и технические библиотеки. – 2016. – № 7. – С. 62–77. – Режим доступа: http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2016/7/NTB7_2016_%D0%905_5.pdf (дата звернення: 20.11.16). – Назва з екрана.
4. Назар'єва, С. В. Інформаційне представництво бібліотеки [Електронний ресурс] // Библио.net : [блог] – Режим доступу: http://bibliobzor.blogspot.com/2014/08/blog-post_4.html (дата звернення: 20.11.16). – Назва з екрана.
5. Назар'єва, С. В. Методика організації інформаційного представництва як маркетингового засобу позиціонування бібліотеки в Інтернеті / С. В. Назар'єва // Науково-дослідна діяльність наукової бібліотеки Маріупольського державного університету : матеріали III науково-методичного семінару. 26 лютого 2015 р. / ред. А. П. Шакула. – Маріуполь : МДУ, 2015. – С. 45–53.
6. Пожуєв, В. Інформатизація як ресурс розвитку сучасного українського суспільства [Електронний ресурс] / В. Пожуєв. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_38_1.pdf (дата звернення: 10.11.16). – Назва з екрана.
7. Трачук, Л. Клієнтоорієнтована парадигма розвитку обласних універсальних наукових бібліотек / Людмила Трачук // Бібл. вісник. – 2016. – № 3. – С. 10–17.

Кудрявцева О. В.

Днепропетровский радиоприборостроительный колледж, библиотека

ВИРТУАЛЬНОЕ ПРОСТРАНСТВО БИБЛИОТЕКИ КОЛЛЕДЖА

В статье рассматривается представительство библиотеки колледжа во всемирной сети Интернет. Из опыта работы библиотеки ДРПБК. Обоснована необходимость отказываться от устаревших профессиональных стереотипов, выстраивать новые модели взаимоотношений с пользователями.

Ключевые слова: библиотечное пространство, библиотека колледжа, библиотека ДРПБК, веб-сайт, социальные сети, структура, наполнение, современная библиотека, медиaproстранство, интеллектуализация библиотечной профессии, инновационные формы работы.

Kudriavtseva O. V.

Dnipropetrovsk Radiopryladobudivnyy College, Library

VIRTUAL SPACE OF COLLEGE LIBRARY

The article discusses the representation of college libraries in the Internet. The author insists on discarding outdated professional paradigms and on developing new models of library-user relationship.

Keywords: library space, college library, DRPBK library, websites, social networks, structure and content, modern library, media space, intellectualization of the library profession, innovative forms of work.